

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manvscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodiêre

Qvi ... Illas Omnes Complectitvr Historias, Qvæ Post Secvndam Sex
Tomorvm Editionem ...

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1586

VD16 ZV 1269

De S. Georgio martyre, Sermo B. Petri Damiani Cardinalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77432](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-77432)

ITEM DE EODEM EZECHI.
ELE PROPHETA, PER D. HIERONY.
mum Presbyterum.

Ezech. i.

Hier. 21.
&c.Hieremias
et Ezechiel
simil pro-
phetarunt.

Zechiel Propheta cum Iochin Rege Iuda captiuus ductus est in Babylonem, ibique his, qui cum eo capti fuerant, prophetauit, pœnitentibus quodad Hieremias vaticinium se vltro aduerterat tradidissent: & viderent adhuc urbem Hierosolymam stare, quæ ille casuram esse prædicterat. Trigesimo autem annis suorum, & captiuitatis quinto, exorsus est ad concaptiuos loqui. Et eodem tempore, licet posterior, hic in Chaldaea, Hieremias in Iudea prophetauerunt.

Sermo eius nec satis disertus, nec admodum rusticus est, sed ex virtute medie temperatus. Sacerdos & ipse fuit, sicut & Hieremias, principia volumini & finem magnis habens obscuritatibus inuoluta. Sed & vulgata eius editio non multum distat ab Hebraico. Vnde satis miror, quid causa extiterit, ut si eosdem in viuens suis libris habemus interpres, in alijs eadem, in alijs diuersa transtulerint.

BEATI PETRI DAMIANI SERMO
DE FESTIVITATE SANCTI GEORGII MARTY.
ris, ut habetur octauo Tomo Aloysij.

Aprilis 23.

Nominis
Georgij in
terpreta-
tio.

ODIERNA festiuitas, dilectissimi, paschalis gloriae lætitiam geminat, & velut preciosissima gemma, aurum, cui imprimitur, decore proprii splendoris illustrat. Aptè nimirum hoc potissimum tempore beato Georgio concessum est triumphare, quando transacta hyemalis inclemencia turbinis, Austris fomite resoluta lata terra alacriter parturit, & c. rumpentibus diuersis herbarum atque arborum floribus, tanquam adolescentia (vitalia loquar) aetate pubescit. Georgius quidem Graecæ terra cultor Latino sonat eloquio, qui nimirum iuxta sui præfagium nominis, non modo sua mentis agrum spiritualis exercitij disciplinis excoluit, sed & san-

cta exhortationis, & pia correctionis vomere, terrena multorum corda proficit, vitiorumque vepribus erutis, foecunda in eis virtutum arbusta plantauit.

Meritò igitur hodiè beati huius martyris anima, post cruentam furiosi principis rabiem, post carnificum feruliter sequentium immanitatem, post dilacerati corporis exquisita supplicia, post ignis ac ferri, picis ac sulphuris iniqua tormenta, post verberum denique plagas, post carcerum tenebras, tanquam post hybernatas furentium ventorum niuumque procellas, oraculum hoc meruit diuinæ vocationis audire: Veni columba mea, sponsa mea, formosa mea: iam hyems transiit, imber abiit & recessit, flores apparuerunt in terra nostra, tempus putationis aduenit. Plani de militia transflatus est in militiam, quia terreni tribunatus, quo fungebatur officium, Christianæ militiae professione mutauit. Et vt reuera strenuus miles prius omnia sua pauperibus tribuens, sarcinam terrenæ facultatis abiecit, sive liber & expeditus, ac fidei lorica præcinctus, in ipsam densi certaminis aciem feruidus se Christi bellator immersit, seruato scilicet ordine, ut rerum pondus ante deparet, atque ita postmodum ad campum certaminis imperterritus proflare. Inde est quod in lege præcipitur, vt homo formidolosus, & corde pauidus non egrediatur ad bellum, sed vadat, inquit, & reuertatur ad terram suam, ne pauere faciat corda fratum suorum, sicut & ipse perterritus est. Quibus nimirum verbis liquido per docemur, quia pro defensione fidei dimicare fortiter & idoneè nequeunt, qui ad- modò

Cant. 2.

dat omnia
sua paupe-
ribus.

Deut. 20.

Chrixi bellator immersit, seruato scilicet ordine, ut rerum pondus ante deparet, atque ita postmodum ad campum certaminis imperterritus proflare. Inde est quod in lege præcipitur, vt homo formidolosus, & corde pauidus non egrediatur ad bellum, sed vadat, inquit, & reuertatur ad terram suam, ne pauere faciat corda fratum suorum, sicut & ipse perterritus est. Quibus nimirum verbis liquido per docemur, quia pro defensione fidei dimicare fortiter & idoneè nequeunt, qui ad- modò

SURTUS

9 der
Johann
RVIII
5

DE S. GEORGIO MARTYRE.

120

modò redcantes ignobiliter & imbellies viuant, quām secum & alios à triumphan digloria per degeneris exempla timoris auertant. Beatus verò Georgius sancti Spiritus igne succensus, & vexillo crucis inexpugnabiliter prēmunitus, sic cum iniquo Rego congreffus est, vt & iniquorum omnium principem in satellite vinceret, & ad agendum fortiter Christi militum animos incitaret.

Et quidem Diocletianus tunc Imperator, sicut in descripta passionis eius reperitur historia, cuius os, iuxta Psalmistam, maledictione plenum erat & amaritudine, & sub lingua eius labor & dolor, qui sedebat cum diuitibus in occultis, vt inter ficeret innocentem, insidians quasi leo in spelunca sua, primò quasi vestimentum ouis subdolus induit, & sic quadam arte verutax ac fucatis blandimentorum coloribus illum invadere tentauit. Sed cùm insignis athleta Christi spirantia ex antiqui serpentis ore venena contemneret, & non iam primi parentis originem, sed secundi portius in se viuere titulos demonstraret, protinus ille tanquam sagitta de satana pharetra prodiens, immanem lupum, qui latebat, aperuit, & ad inferendā diversa pœnarum supplicia, cruenta bestia feraliter ebulliuit. Glomeratis itaq; carnificibus beatus martyr extenditur, verberibus tunditur, duris rudibus laniatur. Dehinc rota gladiis armata profertur in medium, vt circumligatum martyris corpus tanto crudelius, quanto multiplicius perforetur. Artificis nimis rām feritas, no tua & exquisita pœnarum inuenit argumenta, & ad satiandam sui furoris rabiem philosophatur in excedenda crudelitatis humanę mensura, ignorans scilicet, quia preciosum nitoris conspicui margaritum, viuis vtique superna Hierusalem lapibus inserendum, quanto asperioris limē scabredine, vel mallei tonsione politur, tanto præclarius redditur.

Aderat planè supernus & innubilis arbiter, qui ad suę dispensationis arbitrium & hinc manus impiorum fauere permetteret, & indē gemmam suā inuolata propria soliditatis integritate seruaret. Qui eti⁹ martyris sui membra carnificum manus tradidit, animam tamen inexpugnabili fidei arce subinxam, indefesso protectionis suę munimine custodiuit. Nec ad hoc eos permisit attingere quod latebat, id solum eis obijcens, quod extrinsecus apparebat: & tanquam aquæ diluuij, arcam quidem vndique circumfluere, nec ramen poterant intima penetrare. Dicat itaque beatus Georgius, dicat: Nisi quia Dominus erat in nobis, cùm insurgerent homines in nos, forsitan viuos deglutiissent nos: cùm irasceretur furor eorum ad uersum nos, forsitan velut aqua absorbuissent nos. Hæ sunt videlicet aquæ, de quibus per Psalmistam Salvator ait: Saluum me fac Deus, quoniam intrauerunt aquæ usque ad animam meam. Et per Ionam: Proiecisti me, inquit, in profundum in corde maris, & flumen circundedit me: omnesgurgites tui & fluctus super me trāsierunt. Sed ijs aquis, & mari, iuxta scripturam, Dominus terminum circumposuit, quia secundum dispensationis sua mensuram, non secundum peruersitatis humana concepientiam, reprobos in electos suos seuire permittit.

Hinc est enim, quod in mundi nascētis exordio mare Deus diuinitas arida. Quid enim per mysterium mare, nisi reprobos homines & infideles insinuat, qui nimis carnaliam ingenij sal fugine callidi, sed odii ac similitatibus inuicem incuiuntur semper amari, & velut mare diuersis tentationum fluctibus intumeſcent, cupiditatimq; carnalium procellis ac tempestibus quatuntur? Quid verò arida, nisi animam designat fontem fidei sitiuentem, vel a creatorē suum ardentis desiderio tanquam sitibundis fauibus anhestant? Vnde & quadam anima hac siti feliciter arida & stans clamat: Situit anima mea ad Deum viuum, quando veniā & apparebo ante faciem Dei? Ab arida ergo mare diuiditur, quando Deus omnipotens se sitiuentibus reproborum impetus reprimit, & tanquam litus marinis fluctibus obicit, dum conatibus feruefcentis in sancta sui moderaminis limitem figit.

Quod profecto illa Dei vox probat, qua dicit: Quis conclusit ostijs mare, quando erumpet, quasi de vulva procedens! Et paulo post: Circūdedi illud terminis meis, & posui vectem & ostia, & dixi: Usque huc venies, & non procedes amplius, & hic confringes tumentes fluctus tuos. Enimvero recte per mare cor prauī hominis designatur, quod videlicet furore est turbidum, rixis a marum, elatione superbię tumidum, caligine malitiosa fraudis obscurum. Separavit ergo tunc Deus mare, & minantes fluctus ab inundatione terrae compescuit, vt terra virentes herbas & ligna pomifera germinaret, ac deinde legerum fructus afferret. Separat etiam nunc ab electis

Quæ est
Tomo 2.
Psal. 3.

S. Georgi-
us diversis
supplicis
tormenta-
tur.

Gen. 7.

Psal. 103.
Psal. 68.
Ionae 2.
Psal. 103.

Gen. 1.

Psal. 44.

DE SANCTO GEORGIO MARTYRE.

130

semper iu
stos perse-
quantur,
animā ve-
rō lādere
nō valent.
electis suis reproborum turbines persequentium, & quasi furentes cōcēter impētus
tempestatum, quos & si furere v̄sque ad infligenda corporibus tormenta concedit,
nē tamen animas lādant, iniūcta eos atque perugili brachij sui protectione custo-
dit, quodammodo dicens mari: Hucusque venies, & non procedes amplius, & hic
confringes tumentes fluctus tuos. ac si patenter dicat: V̄sque ad inferenda corpori-
bus te tormenta relaxo, nē autem v̄sq; ad animam cumulis intumescētibus pro-
fluas, legis mea tibi litus oppono: vt dum furori fluctuum tuorum litus obviatur,
terra cordis ad proferenda fructuum germina libera relinquatur.

Et quia Georgius, vt superiū diximus, terrā cultor exprimitur, rectè hoc allego-

rica figuræ mysterium eidem beatissimo martyri coaptratur. Cui scilicet eis vique

ad litus carnis, persecutionis fluctus effebuit, solidissimam tamen anima eius ter-

ram procella tempestuosī turbinis non inuoluit, nec eum vorago pelagi furentis

absorbuit, qui spei suæ anchoram non in putris arenae succidit, sed in soliditate pe-

tra, quæ Christus est, fixit. Hinc est profecto quod Veritas ait: Qui audirebā verba mea

& facit ea, similabō eum viro prudenti, qui edificauit domum suam supra petram,

Venerunt flumina, flauerunt venti, & impegerunt in domum illam, & non cec-

dir, firmata enim erat supra petram. Verè insignis hic miles Christi supra petram

fidei sua fundamenta constituit, qui premiū cœlestis inuitu minas principum spre-

uit, malè blandientium promissiones irrisit, carnisfūcum tormenta contempsit, fer-

rum, ignes, gladios, ac diuersa suppliciorum genera iniūcta patientia maledicte

calcauit.

Hunc cœlestis militia bellatorem, fratres charissimi, non tantū admiremus,

sed etiam imitemur: in illud cœlestis gloria præmium iam spiritus erigatur, vt

dūm in eius contemplatione cor figimus, non moueamur, vtrū mundus lenoci-

nator arrideat, an certè minax aduersitatibus fremat, dicentes cum Psalista: Si-

cut tenebrae eius, ita & lumen eius. Mundus itaque nos, iuxta Pauli præceptum,

ab omni inquinamento carnis & spiritus, & in illud beatitudinē templum, cui

nunc aciem mentis intendimus, quandoque etiam ingredi mercamur. Hinc est,

quod Aaron priū aqua lauatur, & sic postmodum tabernaculum sacrificatus

ingreditur. De quo nimirū benè ad Moysēm diuina voce precipitur. Tunica, in-

quit, vestietur, feminalibus lineis verenda celabit, accingetur zona linea, cīdarīm

lineam imponet capiti. Hæc enim vestimenta sunt sancta, quibus, cūm lotus fue-

rit, induetur. Quisquis enim in tabernaculo Christi, quod est Ecclesia, semetipsum

Deo sacrificare contendit, necesse est, vt postquam lauacro sacri fontis abiuit, di-

uersis etiam virtutum vestibus induatur, sicut scriptum est: Sacerdotes tui induan-

turi iustitia: quatenus qui in Christo per Baptismū nouus homo renascit, non

iam pellices tunicas, mortalitatis videlicet indices vestiat, sed deposito veteri ho-

mine, nouum induat, & in eo per mundā conuersationis studium innouatus vi-

uat. Et notandum, quod omnes illæ vestes linea describantur: linum quippè ad

candorem cum labore perducitur, & virtutum vita non acquiritur sub corpore de-

sida, sed in laboriose potius exercitio disciplina.

Purificati igitur, dilectissimi, per noui baptismatis sacramentum, induamus nos

linea tunica, vt candor nos sanctæ conuersationis exoneret. Feminalibus verenda

tegantur, vt dum honesta vitæ tegmen assumitur, præteriorum criminum ante

Dei oculos turpitudine celetur. Vnde Dauid: Beati, inquit, quorum remissæ sunt

iniquitates, & quorum rectæ sunt peccata. Zona linea constringam, capiti quo-

que cīdarīs imponatur, vt præcincti in veritate lumbos mentis, protegam galca

spē salutis. Sic sic nimirū & veteris peccati squalore purgati, & noua conuersa-

tionis nitore conspicui, dignè celebramus paschale mysterium, & beatorum mat-

tyrum veraciter imitamur exemplum. Nec desperatis, fratres mei, licet adhuc in-

firma, licet exterioribus fortassis adhuc a cībus implicati, non desperatis ad marty-

rum vos consortium peruenire, qui martyrum victorias vos recognoscitis ex cor-

de diligere. Quinque certè Salphaad filiae inter fratres suos noscuntur heredita-

tem, Moysē confitente, fortitæ, quinque nimirū, & foeminae, vt per quinarium

numerum exterior occupatio, per muliebrem verò sexum infirmitas designaretur.

Ionathas quoque in quadam inter vtrunque meditullio positus, nec cum Saul re-

manist in malis, nec Dauid æquiparari potuit prorsus in bonis. Sed quia dilectio

Dei Propheta fuit amicus, & de futuro eius gauisus est fraterna benignitate succed-

su, p*ie*

SURIUS

9 DOR
10. 11.
12. 13.
14. 15.
16. 17.
18. 19.
20.

*Inniusta. S.
Georgijpa-
tentia &
fortitudo.*

*1. Cor. 10.
Luc. 6.
Mat. 7.*

*Psal. 139.
2. Cor. 7.*

*Exo. 28. 29.
Leuit. 6. 16.*

*Psal. 131.
Nouiter
renati de-
bent lineis
vestibus, id
est, operib.
iustitiae in-
dui.*

Psal. 31.

Num. 23.

*1. Reg. 18.
19. & 20.*

DE S. EVTRPIO EPISC. ET MARTYRE.

131

Supè creditur ab eius consortio nunc in spiritu non esse diuisus, cui dum in carne
vixeret, vnanimiter extitit in amore iunctus.

Nos autem, dilectissimi, qui exigitantem Saul spiritum malum, auxiliante Deo,
post terga dimisimus, immo qui Pharaonis exercitum in mari rubro demersum,
per virtutem sacramenti paschalis euasimus, pro carnis tamen infirmitate adhuc
versamur in cremo, transcamus ad vitæ perfectionem, ad terram scilicet lacte &
melle manantem. Egressi de Sodomis, non in Segor diutius immoremur, sed li-
berati cum Loth, montis verticem celeriter ascendamus: quatenus qui inter ipsa
tyrcinij rudimenta, iam beatorum martyrum ceperimus aggaudere triumphis,
quandoq; ad hoc etiam prouochamur, ut discamus & ipsi triumphare cum sanctis.
Et ipse sit fortitudo nostra dum protegit, qui factus est precium cum redemit, Ie-
sus Christus Dominus noster, qui cum Deo Patre & Spiritu sancto viuit & regnat
in seculorum, Amen.

VITA SANCTIE VTRUPIE EPISCOPI

PI ET MARTYRIS, PER D. GREGORIVM ARCHI-

episcopum Turonensem scripta. Posita est in libro eiusdem
in gloriam plurimorum martyrum
edito, capite 56.

VTRUPIVS quoque Sanctonicæ urbis Episcopus à beato Clemente Episcopo fertur directus in Gallias, ab eodem etiam pontificalis ordinis gratia consecratus, impleto huius officij ordine, peractaque incredulis predicatione, insurgentibus paganis, quos autor inuidia credere nō permisit, illiso capite viator occubuit.

Sed quia eo tempore instante persecutione, neque à Christianis debito honore veneratus, neque digno loco sepultus est, valde datus obliuioni. Martyr ille fuit. Qui hoc ordine traditur reuelatus. Post multa annorum spatia in eius honore basilica edificata est. Expletoque opere Palladius, qui tunc sacerdotalis ordinis cathedralm regebat, conuocatis, Abbatibus sacros cinceres in loco, quem præparauerat, transferri studuit.

Quod cùm factum fuisset, duo ex Abbatibus, reserato opertorio, sanctum corpus adspiciunt, contemplanturque cicatricem capitis, qua in parte defixum fuerat securis acumen. Sed ne præsens visio duceretur in irritum, etiam spiritualis hæc doctrina communivit. Scilicet cum sequenti nocte strauissent sacerdotes membra eius. Apparitus quieti, apparuit per visum his duobus dicens: Cicatricem quam contemplasti in capite, scitote me per eam martyrum consumasse. Et ex hoc quod martyr es, innotuit populis, quia non aderat historia passionis.

MAIUS